

Latorcai Csaba

## A néptánc határokon átívelő ereje\*

*Tisztelt Ünneplő Közönség! Elnök Úr, kedves bolgár és magyar barátaim!*

Örömmel tettem eleget a hazai bolgár közösség meghívásának, több okból is. Egyfelől, ahogy erre már januárban, egy kecskeméti kiállítás megnyitóján utaltam – ellentétben több másik, velünk együtt élő néppel –, a magyar–bolgár együttélés kezdettől fogva konfliktusmentes. Így volt ez a XIV. század végétől, amikor az Önök őseinek az első csoportjai, a török elől menekülve, befogadást nyertek Erdély, a Bánság és a történelmi Magyarország más térségeibe, de hasonlóképpen a XIX. század végi bolgárkertészek érkezése óta, máig folyamatosan. Kollektívumként sohasem érezhették úgy, hogy a nyelvük, a kultúrájuk, a különbözőségük miatt hátrányba kerültek volna, sőt inkább a szorgalmuk, a munkabírásuk, a szerénységük, a szívélyességük, a becsületességük pozitív sztereotípiája alakult ki a többségi köztudatban. Szövetségeseek voltunk az első világháborúban, a jelenben is azok vagyunk, sőt talán szegről–végről rokonok is, ami a népeink származását illeti – a kölcsönös rokonszenv tehát nem véletlen.

Penka Vátova *Gyökér és korona* című könyvében olvastam a következő gondolatmenetet: *„A poszttotalitárius emberre jellemző elveszett identitás élményére a magyarországi bolgár értelmiség egy nagyszabású etnokulturális projekttel válaszol – a közösség újrafelfedezésével és újjászületésével, amelyben saját szellemi felelősségét látja, de saját szellemi támaszát is ahhoz, hogy önnön intellektuális és kulturális képességeit megvalósíthassa. E terv kibontakoztatásában nem csupán erejére és tehetségére számít, hanem a magyar állam kisebbségeket fejlesztő új politikájára is (...) valamint eleven kapcsolataira Bulgáriával.”* A stratégia sikerességét igazolja számomra az az impozáns kulturális és oktatási tevékenység, amely immár két évtizede folyik a bolgár kolónián belül: a helyreállított egyesületi élet, a hangversenyek, a színházi bemutatók, a képzőművészeti kiállítások, az anyanyelvű könyvek, újságok, rádió- és televíziós adások, tudományos kutatás, amelyek mind-mind a közösségük önmegújításának az ismertetőjegyei és egyben ösztönzői.

A tizenöt éves Jantra Bolgár Néptáncgyűttes példa arra, hogy lehet az óhazától messze is tisztán, magas színvonalon őrizni őseik örökségét a folklór területén. Identitásőrző szerepük meghatározó itthon, ugyanakkor az anyaországban és a világ számos pontján öregbítették már az egyetemes bolgár kultúra hírnevét – elég, ha az európai és ázsiai vendégszerepléseikre utalok. Hangozzék el itt is, hisz nem árt, ha újra meg újra felidézzük: 2005-ben Palma

\* Elhangzott a budapesti RAM Colosseum Rendezvényközpontban, 2011. november 18-án, a BULFEST – 15 éves a Jantra Néptáncgyűttes rendezvény fővédnöki köszöntőjeként

de Mallorcán a Nemzetközi Néptánc Világfesztiválon 2. helyezést értek el! 2010 óta pedig az anyaországukban elnyert kiváló minősítés arra is feljogosítja Önöket, hogy az UNESCO Nemzetközi Folklor Szövetségének védjegye alatt megrendezendő fesztiválokon mint egyedüli határon túli együttes képviselhesék Bulgáriát.

Ahogy az Önök kiváló társadalomkutatója, közéleti embere, Dr. Doncsev Toso barátom – aki immáron a szófiai Magyar Kulturális Intézet igazgatója is – egy helyütt leírta: *„szavak, színek, dallamok nélkül elszürkülnek a hétköznapiak, az ünnepek kötik össze az embereket és a közösségeket, az esztétikum nélkül az ünnep csak sekély mulatság. A hazai bolgárság életerejét bizonyítja, hogy sok olyan művészt, alkotót tarthat számon, akiket nemcsak származásuk tudata, hanem tevékenységük is a bolgársághoz és a szűkebb közösséghez fűz.”*

Nos, mi Önöket, magyarországi bolgár művészeket a második hazájuk kulturális élete részeinek tekintjük, nem kizárva ugyanakkor, hogy egyidejűleg az óhaza művészetének a vérkeringésébe hasonlóképpen bekapcsolódhassanak. Köszönjük azt a sajátos színt, amellyel a hazai néptánc palettáját gazdagítják, és azt a hídépítést, amelyet Bulgária, más országok bolgársága és a nagyvilág felé megvalósítanak. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium és a magam nevében fogadják elismerésemet az elmúlt tizenöt esztendő eredményeiért, egyben kívánok újabb sikeres évtizedeket – mindannyiunk örömére. A mai estére meg a holnapi táncházra pedig jó kedvet, felszabadult ünneplést kívánok. Isten áldja Önöket!

## Bulfest és Jantra Táncegyüttes

### Névjegy

Immár másfél évtizedes hagyománnyal rendelkezik a Bolgár Ifjúsági Néptánc és Népzenei Fesztivál, melyet már csak Bulffestként emlegetnek. A rendezvény a Bolgár Ifjúsági Egyesület által működtetett két táncsoport, a Jantra és a Roszica bolgár táncegyüttesek önálló estje, amelyen 1997 óta hazai és külföldi előadóművészek lépnek fel az említett két táncsoport mellett.

A rendezvények többségében a Magyarországi Bolgárok Egyesülete által működtetett művelődési ház színháztermében kerültek megrendezésre, 2003-ban azonban a Pesti Vigadóra esett a választás, majd a 2006-os évben a Thália Színházra, amikor is a Bulffest a két táncegyüttes tízéves munkájáról szólt, ahol meghívott vendégek voltak mindazok, akik jelentős szerepet játszottak a táncsoportok életében.

A fesztivál legnagyobb büszkesége, hogy 2003-ban elhozta a Filip Kutev Bolgár Állami Együttest Budapestre, és hogy a Magyar Állami Népi Együttes is szerepelt rendezvényünkön. Az eddigi fesztiválok közel 10 000 nézőt vonzottak.

Kétezer-tíz ismét nagy elismerést hozott a táncegyüttes számára, mivel a Bulgáriában megrendezésre kerülő bolgár táncegyüttesek III. Nemzeti Találko-

zójának az évi folytatásán, amely egyben minősítő verseny is volt, a Jantra a 2. fordulóban is remekül szerepelt, és így megkapta a kiváló minősítést. Az első fordulóban több mint 700 táncegyüttes vett részt, a 2. körbe 105 táncegyüttest engedtek tovább, és ebből a fele kapta meg a kiváló minősítést, ami azt jelenti, hogy a CIOFF nemzetközi szervezet védjegye alatt megrendezésre kerülő fesztiválokon Bulgária képviselőjére ez az 50 táncsoport jogosult. A Jantra az első határon túli bolgár táncsoport, amely részt vett ezen a minősítón és megkapta a CIOFF Bulgária szervezettől a kiváló minősítést, meghökkentve a szakmai zsűrit, hogy egy Magyarországról jött bolgár táncsoport milyen szakmai felkészültséggel rendelkezik.

Ebben az esztendőben a Bulfest fesztiválon a Jantra táncegyüttes 15. születésnapját ünnepelte. Jubileumi alkalom lévén két helyszínen, két napon került megrendezésre a jeles esemény. A gálaműsorra november 18-án a nemrégiben átadott RAM Colloseum Rendezvényközpontban, Budapest első



élményszínházában került sor, mely befogadóképesség tekintetében, illetve esztétikai és színpadtechnikai szempontból is méltónak bizonyult egy nagyszabású ünnepi műsor kereteinek biztosításához; a helyszín is segített abban, hogy a két együttes még jobban „becsempéssze magát” Budapest kulturális vérkeringésébe. A 15. évforduló alkalmából november 19-én a Bolgár Művelődési Házban, „hazai terepen” tartották meg a koncertet, melyeket balkáni táncszízzel

kötöttek össze. A művelődési ház nemcsak érzelmi okok miatt a legmegfelelőbb egy nagyszabású születésnap ünnepségre, mivel itt született meg a két táncsoport, hanem egy olyan bőséges programsorhoz, amelyben több zenekar ad koncertet, ideális méretű terme van.

A Bulfest célja a bolgár közösségen belüli generációk összehívása – erre az eddigi évek bizonyoságot is adtak –, a fesztiválon a háromévesektől a nyolcvanestendősekig minden korosztály nagy számban képviselteti magát. A rendezvény vendégzenekarok, táncegyüttesek meghívásával mindig nyitott volt más magyarországi nemzetiségek felé is, mert a szervezők és résztvevők úgy gondolják, hogy nemcsak a bolgár nemzetiségen, hanem – a nemzetiségek létszámának csökkenése miatt – már a magyarországi nemzetiségi életen belüli összefogás is elengedhetetlen a jövő szempontjából.